

1968-11

Maandschrift voor

BIJENTEELT

Versijnt maandelijks

Jaargang 70 - november 1968

Officieel orgaan van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland

Flacons, honingemmers

238. **Omniaflacon** met plastic opdrukdeksel, inhoud 450 gram, in het glas de inscriptie „geen statiegeld“, sierlijk model, per doos van 24 stuks, inclusief doos f 4,80
239. **Plastic opdrukdeksel voor Omniaflacon**, voorzien van ons verenigingsembleem per 100 stuks f 4,—
240. **Monsterflacon** 50 gram, met schroefdeksel en inlage, per stuk f 0,14
241. **Monsterflacon** 100 gram, met schroefdeksel en inlage, per stuk f 0,16
242. **Luxe porseleinen honingpotje**, bijenkorfmodel, met deksel f 1,75
243. **5 ponds honingemmer** f 1,10
244. **10 ponds honingemmer** f 1,50
245. **25 ponds honingemmer** f 2,70
246. **50 ponds honingemmer** f 4,50
247. **Raathoningdoosje** met cellofaanvenster en bedrukt met aantrekkelijke tekst, per 10 stuks f 2,20

Honingetiketten

Ons nieuwe moderne honingetiket wordt nu alom door de imkers ge-

bruikt. Het kleurt prachtig bij het plastic opdrukdeksel no. 239.

Per 100 stuks f 2,—

Zelf kerstkaarsen maken

Superkunstraat per kg f 9,—

Kaarsepit no. 5 (voor kaarsen tot 3 cm dik) per meter f 0,50

Kaarsepit no. 10 (voor kaarsen tot 5 cm dik) per meter f 0,60

De volledige handleiding voor het zelf maken van uw kaarsen vindt u in onze vorige advertentie.

Lekker lui liggen lezen

341. **v. d. Belt: Bijenteelt** f 2,25

343. **Cancrinus: Bijenteelt** f 1,75

344. **Wigersma: Koninginneteelt** f 1,50

346. **Prof. de Wilde: Veredeling van de honingbij (overdruk)** f 1,—

347. **Dr. de Boer: Samenstelling en eigenschappen van Nederlandse honing (overdruk)** f 1,—

348. **H. v. Gool: Bijenhouden met succes.**

De derde druk is nu verschenen.

In stevige omslag f 13,25

GOEDE DINGEN

BIJENHUIS - WAGENINGEN

TEL. 0 8370 - 28 63 — GIRO 823276

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT. Adres redactie en administratie: Bijenhuis, Wageningen. Redacteur: J. Spaans. Commissie van Redactie: W. Assink en H. G. Maagendans. Alle stukken aan het Bijenhuis te Wageningen, ook opgaven en betalingen van advertenties en speurbijltjes. Giro 846801.

Die Willem!

Ha die Willem . . .

Degenen, die in de loop der jaren Willem's gekrabbel hebben gevolgd weten wel dat de heide steeds weer zijn volle belangstelling heeft, ondanks het feit dat deze zowel in omvang als in kwaliteit steeds verder achteruit gaat en beslist niet meer tot de goede drachten kan worden gerekend, hoewel er gelukkig nog steeds uitzonderingen zijn. Dit jaar was zo'n uitzondering en Willem heeft, alle sombere verwachtingen ten spijt, weer eens volken van de heide terug gekregen waarvan de honingkamers tot en met de kantramen van boven tot onderlat gevuld en verzegeld waren (slingerhoning). En dat werkt dan natuurlijk wel weer stimulerend. Deze belangstelling wordt niet alleen gewekt door de heide als drachtbron, maar van het reizen naar de heide, met alles wat daaraan vastzit, gaat, dacht Willem, voor elke imker in hart en nieren een bijzondere bekoring uit. Zij die al lang genoeg in onze vereniging meelopen om zich de jubileumkleurenfilm, gemaakt ter gelegenheid van ons 50-jarig bestaan, herinneren, zullen denk ik, evenals Willem, getroffen zijn door de buitengewoon mooie opnamen van de imker, die — nog met paard en wagen — in de ochtendnevel de heide oprijdt om de laatste kans in het seizoen op een goede dracht te benutten. Dat hij alle volken in een kaarsrechte rij naast elkander zet en bovendien nog in zijn boekje controleert of zij wel in dezelfde volgorde staan als thuis vindt Willem minder geslaagd, maar de wijze waarop de cineast de sfeer van deze nevelige ochtend op de heide heeft weten vast te leggen is meesterlijk.

Onwillekeurig pieker je er dan eens over wat daarvan in de toekomst over zal blijven, nu de heide zo achteruitgaat en wat daarvan de oorzaak kan zijn. En daarbij denk ik natuurlijk niet aan die stukken, die door ontginning zijn verdwenen, omdat dat bruikbare landbouwgronden waren, waarop ik straks nog wel even terugkom, maar ook de heide, die als recreatieterrein en in natuurreservaten bewaard is gebleven en

hopelijk ook zal blijven is in de bijna 35 jaar dat Willem naar de heide trekt, voor ons als drachtveld steeds verder achteruitgegaan.

Er is, zoals uit verschillende geschriften blijkt, in het verleden nog al wat strijd geweest over het ontstaan van de heidevelden, met name over de vraag of de heide wel een natuurlijke vegetatie is, die tot het oorspronkelijke landschap behoort, dan wel dat deze door een ingreep van de mens is ontstaan. Wie zijn ogen de kost geeft heeft allang gezien dat een heideveld, waaraan niets wordt gedaan, door het opschieten van vliegdenen en door berkenopslag, langzaam maar zeker wordt bebost. Hieruit kan dus de conclusie worden getrokken, dat het grote aaneengesloten heideveld zich als vegetatie niet kan handhaven en er wordt thans dan ook algemeen aanvaard, dat de heidevelden door het ingrijpen van de mens zijn ontstaan. Oorspronkelijk zijn grote delen van ons land en zeker de delen op de lichtere gronden, waarop later de heidevelden ontstonden, bedekt geweest met bos en op deze weinig voedzame zandgronden zijn dat gewoonlijk hoofdzakelijk eiken en berken, vandaar dat men deze begroeiing aanduidt als eiken- berkenbos. Onze voorouders — en dan zal u nog wel iets verder terug moeten gaan dan tot het tijdstip waarop volgens de geschiedenisboekjes uit de lagere schooltijd van Willem de Germanen in hun uitgeholde boomstammen de Rijn kwamen afzakken — voorzagen in hun onderhoud door jacht en visserij. Het verhaal wil dat de edele Germanen bier dronken uit de schedels van hun verslagen vijanden, wat Willem maar een lugubere bezigheid vindt — en om bier te brouwen moet je graan hebben, zodat zij al enige landbouw moeten hebben beoefend. Overigens is die oude voorstelling waarbij de Germanen werden beschreven als in dierenvellen gehulde barbaren, die niets anders te doen hadden dan hun vrouwen te verdoebelen en elkaar met enorme knotsen de hersens in te slaan, wel door de

wetenschappelijke oudheidkunde achterhaald. Reeds in de jongere steentijd (deze periode rekt men van 3000 tot 1400 jaar voor Christus) moet ons land al een bewoning hebben gehad met vaste woonplaatsen, waarin landbouw en veeteelt naast de jacht werden bedreven. De verschillende bevolkingsgroepen hadden, zoals uit opgravingen is gebleken, reeds een eigen cultuur en men neemt aan dat in dit tijdperk de eigenlijke grondslag van onze historie ligt. Tarwe en gerst moeten reeds in die periode bekend zijn geweest en het bier kon dus inderdaad worden gebrouwen. Voordat de hop bekend was gebruikte men voor die brouwerij de ons ook welbekende gagel. Het is logisch dat een volk, dat oorspronkelijk van de jacht leefde en volgens de aloude stelling „minder arbeid, groter gemak” poogde deze dieren te temmen en „bij huis” te houden, met andere woorden veeteelt gaat bedrijven, hoe primitief dan ook, weidegronden nodig heeft. Van bemesting zullen zij nog niet veel hebben geweten en aanzien er grond in overvloed was met zo'n schaarse bevolking, losten zij dit vraagstuk zeer eenvoudig op. Zij kapten het opgaande bos of brandden het af en het vee moest leven van de bodemvegetatie en de bladeren van het lage struikgewas. Als het grondstuk was afgeweid kapte men een nieuw stuk kaal. Op dezelfde wijze werd aanvankelijk ook de landbouw

bedreven. Door de Romeinen werd later het z.g. drieslagstelsel ingevoerd. Volgens dit stelsel werd het land in drie stukken verdeeld, waarvan één deel braak lag, het tweede met winteren het derde met zomergraan werd bebouwd en dat ging dan zo door. Het braakliggende stuk vormde door de daarop opschietende onkruiden, behalve een weide voor het vee, tevens een ideale bijenweide. Het verlaten van dit stelsel kunnen we beschouwen als de eerste grote teruggang van de dracht. Door het steeds in gebruik nemen van andere stukken grond en door het verlaten van oude nederzettingen, wat o.a. bij de komst van de Romeinen het geval is geweest, bleven op de duur grote ontboste vlakten kaal achter, waardoor de heide zich daarop snel kon uitbreiden. Algemeen neemt men thans aan dat op deze wijze onze inmiddels verdwenen grote heidevlakten zijn ontstaan, die, toen zij er eenmaal waren, als gevolg van maaien en het houden van grote kudden schapen, in stand bleven. Deze schapen waren onmisbaar, immers 's nachts gingen zij op stal waarin de gemaaide hei als strooisel diende en waarbij de schapen zorgden voor de mest (potstalsysteem) die voor de nog primitieve landbouw onontbeerlijk was. Door de intensieve beweiding met schapen, die elk twijgje en grasje, dat in de heide opkwam, opraten, werd een natuurlijke herbebossing voorkomen en we moeten de heidevelden, die

1: Kraaiheide in het natuurreservaat Delleburen bij Oldeberkoop (Fr.)

2: Volken op de heide bij Dwingeloo. Op de achtergrond in het gras in opmars

3: Voortwoekeren van het pijpestrootje op de heide bij Terlet

4: Optreden van smele en buntgras in natuureservaat Delleburen

in ons land in de middeleeuwen de grootste omvang hadden, dan ook zien als een half-natuurlijke vegetatie, ontstaan door het ingrijpen van de mens in de oorspronkelijke begroeiing. Ik schreef eerder dat ik nog even terug zou komen op die ontginning van de heide tot landbouwgronden en het is dus eigenlijk zo, dat de heide is ontstaan op de oude verlaten landbouw- en veeteeltgebieden zodat het niet verwonderlijk is dat bij het beschikbaar komen van ongelimiteerde hoeveelheden meststoffen in de vorm van kunstmest, deze gronden weer hun oorspronkelijke bestemming terugkregen.

Als het hiervoren geschetste omtrent het ontstaan van de heidevelden juist is, moet, als het ingrijpen van de mens waaronder mede te verstaan het laten grazen van schapen, achterwege blijft, de oorspronkelijke begroeiing weer terugkeren en dat is hetgeen we thans op de heidevelden, dien volkomen met rust worden gelaten, zien gebeuren.

In de tijd, dat de heide nog intensief werd benut, bestond het heidetapijt in hoofdzaak uit struikheide, in wat vochtiger gedeelten aangevuld of vervangen door dopheide en hier en daar, hoofdzakelijk in het noordelijk deel van ons land op de meer veenachtige heidegronden, door de kraaiheide. (Foto 1).

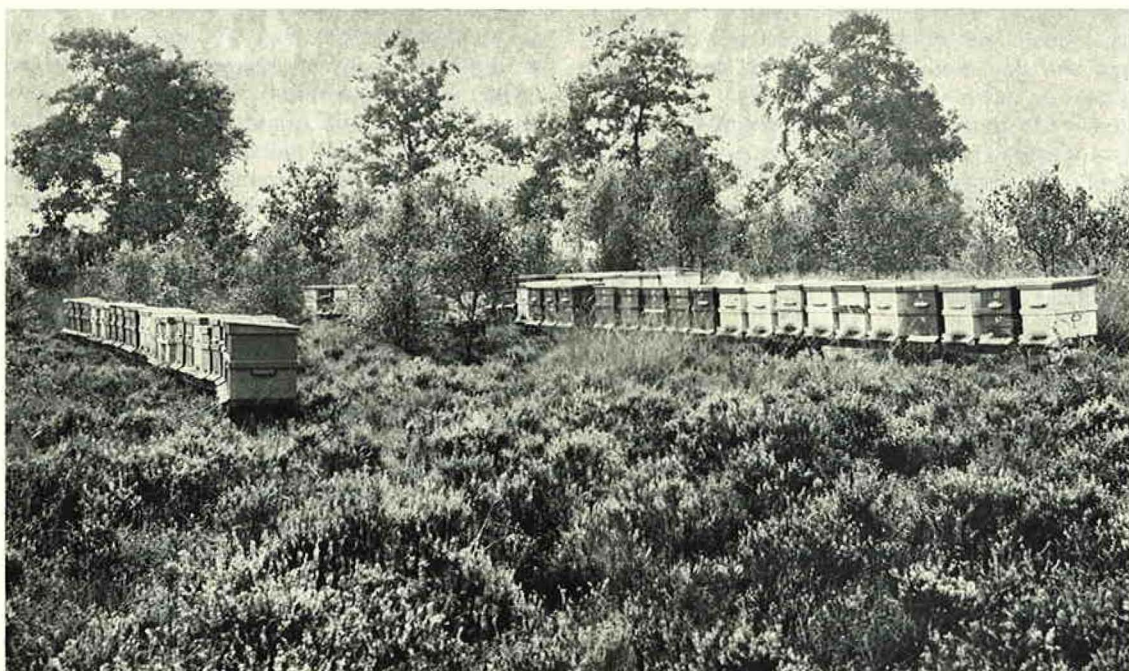
Deze kraaiheide is als drachtplant voor de imker van geen belang. Het is meer een windbestuiver dan dat de bestuiving door insecten plaats vindt, komt niet voor in grote aaneengesloten vlakken en de bloeitijd valt voor de normale heidebloei. Het is overigens wel een interessante en decoratieve plant. Er zijn afzonderlijke mannelijke en vrouwelijke planten, net als bij onze dierbare wilgekatjes en de plant is dus tweehuizig. De dopheide is voor ons al van meer betekenis, geeft, waar struikheide en dopheide gemengd voorkomen, de voorkeur aan de vochtigste plaatsen, bloeit iets eerder dan de struikheide en de honing is duidelijk verschillend, zowel in geur en smaak als in samenstelling, van die van de struikheide. Het is de struikheide die ons het meest interesseert en waarvan wij de teruggang graag tot staan zouden willen brengen. Behalve als drachtplant — als het weer meewerkt — is die struikheide, als je er wat meer aandacht aan besteedt, ook overigens een interessant gewas.

Zij groeit hoofdzakelijk op armere gronden. Wordt de grond rijk aan voedingsstoffen, dan gaat de plant achteruit. De struiken kunnen zeer oud worden. Sommige plantkundigen noemen 20 tot 25 jaar, andere onderzoekers noemen een leeftijd tot 40 jaar en zijn van mening dat

5: De bekende heide op de kop van Terlet, ten noorden van Arnhem, thans geheel overwoekerd door het pijpestrootje

6: Kasten op de heide bij Dwingeloo

de plant meestal geen natuurlijke dood sterft, maar dat het afsterven van de oude heide gewoonlijk een gevolg is van aantasting door het door ons zo gevreesde heidehaantje. De larven van dit kevertje leven in de laag humus die zich onder de oudere heideplanten vormt. Het zijn deze larven die de heideplanten aanvreten. Onder de jonge hei is deze laag grove humus niet aanwezig en we vinden in de jonge hei dan ook zelden aantasting door het heidehaantje omdat de larven zich daarin niet kunnen ontwikkelen. Hoewel de struikheide bij uitstek een plant is van de drogere gronden — de hele bouw van de plant met de kleine blaadjes, waardoor de verdamping zoveel mogelijk wordt tegengegaan, wijst daarop — kan zij merkwaardigerwijze ook op moerassige gronden gedijen. Dergelijke planten, die op een schrale en droge bodem kunnen groeien noemt men xerophyten. Anderzijds is die heide ook een bijzonder gevoelige plant. Het spoor van een wagen, die door de heide is gereden is na jaren nog te zien, ja, sterker nog, de sporen van de oude hessenwegen, waarlangs zich eeuwen geleden het verkeer voortbewoog, zijn hier en daar nog in de heide te volgen.

Het is u allen bekend dat de heide, zoals hiervoor gezegd bij uitstek een plant voor de droge gronden, een vrijwel geheel uitdrogen van de bodem, al is dit slechts tijdelijk, slecht verdraagt. In de tijd van de ontwikkeling van de jonge scheuten heeft de hei veel water nodig. (De heide, zegt de oude imker, moet eerst verzuipen en dan verbranden).

Ontstaat er, door het massaal optreden van het heidehaantje of door brand, wat helaas ook geen zeldzaamheid is, een open plek, dan is dat meestal het punt, waarvanuit het terugdringen van de heidevegetatie begint en de grasgroei een aanvang neemt. (Foto 2).

Voorals de grond niet al te droog is, krijgen de specifieke heide grassen hun kans. Het pijpestrootje is meestal de eerste en in minder dan geen tijd is daarmee de hele open plek overwoekerd, waarna dit gras zich steeds verder uitbreidt en langzaam maar zeker de heide terugdringt. (Foto 3).

Daarnaast treden smele en buntgras op (Foto 4). De opslag van berken (zie foto 4 midden) en vliegdennen is u allen welbekend. De vliegdennen verschijnen aanvankelijk zeer verspreid in de heide, maar vooral de berkenopslag kan heel vlug aanleiding geven tot het vormen van berkenbosjes. Op foto 5 ziet u een deel van zijn eens om zijn hoge opbrengsten bekende heide op de kop van Terlet, 8 km. ten noorden van Arnhem, thans geheel overwoekerd door het pijpestrootje, met berkenopslag op de achtergrond en geheel rechts op de foto heeft zich

ook al een flinke lijsterbesstruik bij het gezelschap gevoegd. Als dit stadium eenmaal is bereikt groeit de vliegdennen-berken-lijsterbesvegetatie snel. De heide gaat hard achteruit, ook al omdat die in de schaduw van de bomen niet kan gedijen en als zich door het vallende blad voldoende humus heeft gevormd, verschijnen, in hoofdzaak uit zaden die door de vogels worden aangevoerd, ook andere struiken zoals de ons welbekende en makkelijk groeiende vuilboom of sporkenhout en als ten slotte in deze begroeiing ook de eik weer vaste voet krijgt zijn we weer tot de oorspronkelijke eikenberkenvegetatie teruggekeerd. (Foto 6: Berk en eik beginnen zich al flink te ontwikkelen. Overigens is de opstelling in rechte rijen achter elkaar niet bepaald ideaal.)

Wij imkers zouden aan deze natuurlijke herbebossing van de hei graag een halt toeroepen en nog liever de zaak weer terugdraaien, maar de vraag is, wat kunnen we er aan doen?

Voor zover het betreft heidevelden in natuurreservaten, waarvan de beheerder meent, dat de natuurlijke ontwikkeling niet mag worden verstoord, gaan deze op de duur onherroepelijk voor ons verloren. Als de beheerder wel wil ingrijpen is er de mogelijkheid tot afbranden. Dit afbranden werd vroeger door de schaapherders dikwijls toegepast om jonge sappige scheuten voor de schapen te krijgen. Dit moet echter op zeer deskundige wijze geschieden. Het wortelgestel van de heideplanten mag niet worden aangetast. Het eist veel mensen, want de brand moet zodanig worden bewaakt, dat het zaakje niet uit de hand kan lopen, anders is het leed niet te overzien. In de middeleeuwen schijnt dit zo dikwijls te zijn voor gekomen, dat de overheid zich genoodzaakt zag met kracht op te treden tegen het in brand steken van de heide en in 1556 werd dit strafbaar gesteld en gestraft met de dood op de brandstapel. Op sommige plaatsen wordt weer heide gemaaid, zelfs machinaal, waarbij het maaisel op dezelfde wijze als stro gelijktijdig tot balen wordt geperst en als er een lonende afzet voor die heibalen is zit daar misschien wat in. Het gras zou met de tegenwoordige middelen vrij eenvoudig doodgespoten kunnen worden. De vraag is alleen maar „Wie zal dat — willen — betalen?” Willem dacht dat het niet zo kostbare uitkappen van vliegdennen en berkenopslag al een eerste stap in de goede richting zou zijn. Als aanvullend werkobject of als arbeid voor een werkkamp van natuurvrienden zijn daar misschien nog wel mensen voor te vinden.

Dit verhaal is weer eens een beetje buiten het kader gevallen van hetgeen gewoonlijk in de rubriek van Willem wordt behandeld, maar „alle dagen bruine bonen is ook zo lekker niet.”

Willem.

Verslag van de zestigste honing- en bijenmarkt te Eerbeek

gehouden op zaterdag 28 september

„Hoe geven we een feestelijk tintje aan onze 60ste markt zonder dat de Honingmarkt in gedrang komt”, had het Bestuur van de Afdeling Eerbeek zich afgevraagd.

Er is van alles op zo'n dag te organiseren, maar de Honingmarkt moet centraal blijven, d.w.z. het publiek moet juist samenstromen bij het honingverkooplokaal.

We hebben gemeend, dit te moeten oplossen door op het terrein, aansluitend aan het marktlokaal, verschillende kramen te plaatsen en aan enkele leden winkeliers te vragen om wat van hun artikelen in deze kramen te plaatsen en te koop aan te bieden.

We mochten ons gelukkig prijzen, dat één onzer leden in zijn familiekring nog enkele korfvlechters telde, die hun medewerking toezegden om tijdens de markt aan het publiek het oude beroep te demonstreren.

Dit plan werd uitgewerkt en daarna ten uitvoer gebracht en we mogen gerust zeggen, dat het een succes is geworden.

Dat het een bijzonder goed heidehoningjaar is geweest, bleek uit de stroom van aanvragen om een plaatsje in het honingverkooplokaal.

Gelukkig hebben we alle aanvragers inderdaad nog aan een plaatsje kunnen helpen, al werd het hier en daar wel wat benauwd.

En zo brak dan de morgen aan van de 28ste september, de dag van de Jubileummarkt.

Zoals elk jaar het geval was, reden al voor half acht 's morgens de auto's met honing en bijen af en aan. In het honingverkooplokaal kon ieder zijn plekje snel vinden en zijn waar zo goed mogelijk uitstallen, zodat de jury om omstreeks negen uur met de keuring een aanvang kon nemen.

De Heer L. K. van Oorspronk, de voorzitter van de Afdeling Eerbeek, heette om half elf de talrijke aanwezigen hartelijk welkom op deze voor de Afdeling Eerbeek zo bijzondere markt. In het bijzonder heette hij welkom de Heer Drs. Wielinga, Burgemeester der Gemeente Brummen, die met z'n echtgenote aanwezig was,

De kampioen gehuldigd door de ridder

(zittend: Mevrouw Bielleman; staande v.l.n.r.: de Heren Mr. ridder van Rappard, J. Lentink, Burgemeester Wielinga en L. K. van Oorspronk)

Mr. Ridder van Rappard en zijn echtgenote, de Heren van de Jury die bestond uit de heren van Aarst, v. d. Brink, Dekker, Maagendans en Verhoeven. Hij bedankte namens het Bestuur allen die op welke wijze dan ook hun medewerking hadden verleend.

De 84 jarige Mevrouw Bielleman uit Empe was dit jaar voor de zestigste maal met honing en bijenvolken op de markt, d.w.z. dat door haar niet één markt was overgeslagen.

Dit was voor Burgemeester Wielinga een welkome aanleiding om haar namens het Gemeentebestuur geluk te wensen met dit jubileum.

Hij memoreerde dat de Familie Bielleman reeds meer dan een eeuw bijen had gehouden en kenelijk met succes. Het was dan ook een groot genoegen voor hem op deze wijze betrokken te zijn bij de imkerij en bij deze jubileummarkt. Namens het Gemeentebestuur bood hij haar een fraai bouquet bloemen aan. Uit erkentelijkheid schonk Mevrouw Bielleman de Afdeling Eerbeek een korf met bijen.

Na deze huldiging was het Mr. Ridder van Rappard, onze Algemeen Voorzitter, die de vele aanwezigen toesprak.

Hij feliciteerde de Afdeling Eerbeek met dit jubileum. In een toespraak, waarin ernst en luim elkaar afwisselden, zette de Heer van Rappard uiteen, dat het mogelijk was om in deze materialistische, jachtige wereld zich te bezinnen en zich het grote wonder in de natuur bewust te worden en zich zelf te vinden.

Alvorens hij de markt opende, rustte op hem de aangename taak, de zilveren wisselbeker te overhandigen aan de Heer J. Lentink uit Dieren, voor de inzending mooiste heideraathoning in raampjes.

De Heer R. Bello maakte daarna de namen van de verdere prijswinnaars bekend.

Hierna kon de markt een aanvang nemen en binnen enkele minuten was de verkoop in volle gang.

Inmiddels gaf de muziekvereniging „Eendracht” uit Eerbeek een kort concert van populaire marsmuziek en zorgde voor een prettige sfeer op het terrein van de marktkramen.

De aanvoer van Heideraathoning heeft dit jaar een recordhoogte bereikt van 3312 pond, terwijl het aantal aangevoerde flacons 2366 stuks bedroeg. We mogen dus gerust stellen, dat er een totale aanvoer was van ruim 5500 pond honing. Tussen 12 uur en 2 uur 's middags werd met een geluidswagen door het dorp gereden terwijl tegelijkertijd door een tiental jongelui 1500 folders werden uitgereikt, voorzien van leuke tekeningen en een opwekking tot een bezoek aan de markt.

De Touwtrekkersclub uit Eerbeek — touwtrekken is een sport die vooral in de Achterhoek populair is, — had verzocht om op het eind van de middag een demonstratie te mogen geven.

Om half vier begon deze wedstrijd. Om vier uur werd er een pauze ingelast en om ongeveer kwart voor vijf begon de finale van deze wedstrijd, zodat niet de bezoekers vanaf half vier van de honingmarkt waren verdwenen, maar vanaf vier uur tot kwart voor vijf nog weer gelegenheid kregen honing te kopen.

De Muziekvereniging gaf vanaf drie uur tot ongeveer half vijf een goed verzorgd populair concert.

Al deze activiteiten hebben ervoor gezorgd, dat er vanaf de opening 's morgens tot vijf uur 's avonds een grote drukte heerste in en om het Honingverkooplokaal.

Vele oude bekenden hebben elkaar weer ontmoet en menige boom werd er opgezet onder het genot van een kop koffie of een pittiger drankje bij Café „de Korenmolen”.

De heideraathoning was zeer gevraagd en de prijzen varieerden voor de eerste soort van f 4,50 tot f 5,— per pond.

Vele verkopers waren meer dan tevreden, terwijl er ook enkelen waren die het niet naar wens was gegaan.

Hoeveel honing er werd verkocht en hoeveel bezoekers er zijn geweest zou ik niet kunnen zeggen. Door de vele werkzaamheden die er op zo'n dag te verrichten zijn, denk o.a. alleen maar aan de trekking van de loterij, waarmee al meer dan twee uren gemoeid zijn, ontgaat je teveel het overzicht van de markt.

Toch zouden we bijzonder graag willen weten hoeveel er totaal op zo'n markt verkocht is.

We hadden ons voorgesteld aan de inzenders van honing een formulier toe te zenden, met het verzoek in te willen vullen hoeveel ponden raathoning en hoeveel flacons slingerhoning verkocht werden. Uiteraard worden deze gegevens geheim gehouden.

De moeilijkheid van ruimtegebrek doet zich de laatste jaren steeds meer gelden. We zijn van plan voor het volgend jaar meer ruimte te scheppen, zodat de kopers wat rustiger hun honing kunnen uitzoeken en kopen en tevens een beter overzicht kunnen krijgen van het aangevoerde. We hopen dat allen, die het vragenformulier thuis krijgen, de moeite willen nemen, dit formulier ingevuld aan ons te retourneren. Ook de handel in bijenvolken, waarover in dit verslag nog niet gerept is, heeft een tamelijk vlot verloop gehad, al lagen de prijzen niet aan de hoge kant.

De prijzen die betaald werden voor korfvolken varieerden van f 15,— tot f 17,50 per korf.

Voor kastvolken werd tot f 25,— betaald, maar dan zonder de kast.

Samenvattend kunnen we als volgt vermelden: Aangevoerd door 33 inzenders:

3312 pond raathoning.

2366 flacons honing.

Aangevoerd door 12 inzenders 47 bijenvolken, waarvan 34 in korven en 13 in kasten.

Kwaliteit van de aangevoerde honing:

Volgens de jury was de aangevoerde honing merendeels van hoge kwaliteit en was het voor haar in sommige rubrieken onmogelijk te zeggen wat de beste was. In overleg met het Bestuur werd in sommige gevallen besloten om twee 1ste prijzen te geven.

Prijzen van de Honing:

Heideraathoning, eerste kwaliteit van f 4,50 tot f 5,— per pond.

Heidehoning in flacons f 3,— per flacon.

Zomerhoning in flacons van f 2,— tot f 3,— per flacon.

We zijn blij dat deze markt zo goed is geslaagd. Er is zeer veel werk verzet door weinig mensen. Voor de verenigingskas zal er dit jaar door de vele extra uitgaven niet veel overblijven, neen, onze reserve zal nog wel aangesproken moeten worden. Dit hindert echter voor een enkele keer niet, want we hadden er al lang van tevoren op gerekend.

We zijn van plan op deze weg voort te gaan in de hoop dat de Eerbeekse Honing- en Bijenmarkt nog meer een begrip zal worden in de wijde omgeving en evenals andere imkerhoogtijdagen een trefpunt zal blijven of worden.

Ook van de bezoekers wachten we gaarne opmerkingen af over onvolkomenheden of eventuele suggesties die nog tot verbetering kunnen leiden.

Als Bestuur van de Afdeling Eerbeek willen we graag alle instanties en personen, die hun medewerking verleend hebben, hartelijk dank zeggen.

Namens het Bestuur,

A. H. Verbeek, secretaris.

Hier volgen de namen van de Prijswinnaars: De Zilveren wisselbeker voor de best verzorgde heideraathoning in raampjes of secties werd gewonnen door de Heer J. Lentink uit Dieren.

- a. Voor de grootste inzending Raathoning van prima kwaliteit:
Eerste prijs : de Heer J. Lentink uit Dieren.

Tweede prijs: de Heer Schwieters uit Dedemsvaart.

- b. Voor de grootste inzending van prima kwaliteit in flakons:

Eerste prijs : de Heer P. Romeijn uit Zeist.

Tweede prijs: de Heer Schwieters uit Dedemsvaart.

- c. Voor de prachtigste Heideraathoning in raampjes of secties:

Eerste prijs : de Heer J. Lentink uit Dieren.

Tweede prijs: de Heer B. Jacobs uit Arnhem.

- d. Voor de prachtigste heideraathoning uit korven:

Eerste prijs : de Heer C. van Holland uit Veenendaal.

Tweede prijs: deze werd niet toegekend.

- e. Voor de prachtigste bloemenraathoning in raampjes of secties:

Eerste prijs : deze werd niet toegekend.

Tweede prijs: de Heer P. Romeijn uit Zeist.

- f. Voor de zuiverste heidehoning in flakons:

Eerste prijs : De heer G. J. Jansen uit Borculo.

Eerste prijs : De Heer P. Romeijn uit Zeist.

Tweede prijs: De Heer G. B. te Hennepe uit Aalten.

- g. Voor de zuiverste bloemenhoning in flakons:

Eerste prijs : De Heer P. Romeijn uit Zeist.

Eerste prijs : de Heer B. W. Jacobs uit Oosterbeek.

Tweede prijs: De heer A. H. Verbeek uit Eerbeek.

- h. Voor de aanvoer van de meeste bijenvolken:

Eerste prijs : De Heer T. van Dorland uit Ede.

Tweede prijs: De Heer H. Boesveld uit Eerbeek.

- i. Voor het mooiste korfvolk bestemd voor opzetter:

Eerste prijs : De Heer H. Boesveld uit Eerbeek.

Tweede prijs: De Heer T. van Dorland uit Ede.

- j. Voor het mooiste kastvolk bestemd voor opzetter:

Eerste prijs : De Heer G. van Amersfoort uit Loenen.

Tweede prijs: De Heer T. van Dorland uit Ede.

- k. Voor de best gesorteerde inzending bijenvoningen en imkersgereedschappen:

Eerste prijs : Fa. van Dam uit Jubbega.

vragen? rubriek

De heer R. J. B. te D.B. vraagt:

1. Wat zal het gevolg zijn als men op een goed bevolkte zesramer een tweede zesramer (zonder bodem en met gesloten vlieggat) plaatst en die voorziet van 6 broedkamer-ramen met kunstraat?

Antwoord: Indien dit in het voorjaar of de zomer gedaan wordt, zal de koningin naar boven trekken en aan de leg gaan, nadat de bijen de kunstraat uitgebouwd hebben. De zesramer wordt dan als normale bijenkast gebruikt, maar dit is niet de oorspronkelijke bedoeling van een zesramer.

De zesramer wordt gewoonlijk gebruikt om daarin een kunstzwerm (een veger) te maken en met behulp van het broed en/of de vliegbijen het hoofdvolk te versterken. Bij het plaatsen van 2 zesramers boven elkaar wordt eigenlijk een nieuw kasttype, n.l. met zes ramen geïntroduceerd. Deze methode verdient o.i. geen navolging, omdat alleen zeer sterke volken met veel bijen en broed een oogst kunnen binnenhalen. Dit is opnieuw bewezen bij de heidedracht van 1968. De heidehoning van dit jaar is in een periode van pl.m. 12 dagen binnengehaald aan het begin van de dracht en daarna was het gewin afgelopen.

2. Als in de winter de bijen gedurende 14 dagen of langer niet gevlogen hebben, kan de kast dan b.v. 2 km verplaatst worden? Oriënteren ze zich bij uitvliegen opnieuw of blijven ze ook na langere winterzit nog steeds plaatsvast, m.a.w. is de verplaatsing onmogelijk?

Antwoord: Bij een verplaatsing van 2 km zult u wel enige vliegbijen verliezen. Het is beter die afstand tot 4 á 5 km uit te breiden. Verplaatsing kan het beste plaatsvinden bij terugkomst van een reis. Dan oriënteren de bijen zich opnieuw en maakt de afstand, waarop u de kasten plaatst, geen enkel verschil. Als men niet gebonden is aan een bepaalde datum voor het verplaatsen van de bijenvolken in de winter, zou ik aanbevelen met het verplaatsen te wachten, totdat de bijen lange tijd niet gevlogen hebben; dan

met 2 mensen de kasten dragend overplaatsen op de nieuwe plaats en daarbij de oude stal geheel laten verdwijnen. Dit voorkomt het bijenvervliegen. Bent u gedwongen de bijen in de winter te verplaatsen, dan zoudt u het beste één of twee kasten voorlopig op de oude stand kunnen achterlaten, zodat de terugkerende vliegbijen zich kunnen inbedelen. Het verdient dan wel aanbeveling deze verplaatsing voor de reinigingsvlucht uit te voeren.

3. Wat kan de oorzaak zijn, dat bijen overdag (als er geen kunstlicht brandt) regelmatig tegen de ruiten vliegen schuin achter de kast? Afstand kast — ruiten ongeveer 6 meter. Oppervlakte ruiten pl.m. 20 m². Weerkaatsing van zonlicht? Verblinding?

Antwoord: We menen, dat dit inderdaad door de weerkaatsing van het zonlicht gebeurt. Een en ander is afhankelijk van de richting, waarheen de kast en de ruiten geplaatst zijn.

4. Is het denkbaar, dat bijen, opgesteld in de tuin, bij uit- of thuisvlucht zich stukvliegen tegen drooglijnen (metaal)? Zo ja, zouden plasticlijnen dan te adviseren zijn?

Antwoord: Wij geloven er beslist niet in, dat bijen zich tegen draden doodvliegen. Als men soms eens ziet op welke onmogelijke plaatsen bijenkasten neergezet zijn, waarbij de bijen de vreemdste bochten moeten maken om hun kast te bereiken, dan is het uitgesloten, dat zij in een tuin tegen waslijndraden zouden aanvliegen.

5. Indien in de winter een kamer onder de broedkamer geplaatst wordt, moet de onderbak dan „vol” uitgebouwde raten zijn en zo niet, moeten de kantruimten met vulblokken opgevuld worden?

Antwoord: De onderbak hoeft niet geheel gevuld te zijn met uitgebouwde ramen. De buitenste ramen zouden gaan beschimmelen. Het is het beste enkele ramen te plaatsen en vulblokken behoeven niet gebruikt te worden in de onderbak. Voor deze klimramen kunt u heel goed oude ramen gebruiken, die in het voorjaar weer verwijderd worden. De onderbak wordt natuurlijk niet in de winter geplaatst, maar bij het inwinteren. Na 1 oktober moet u niets meer aan de kast veranderen en de bijen moeten dan hun winterkwartieren betrokken hebben.

6. Kan men in augustus/september nog een veger maken, geconstateerd hebbende dat er nog darren aanwezig zijn?

Antwoord: Het kan wel, zeker in augustus. In september wordt het wel moeilijker, omdat naast de aanwezigheid van darren ook een temperatuur van pl.m. 20° C buiten de kast vereist is voor de paringsvlucht. Toch menen wij het te moeten ontraden zo laat in het jaar nog koninginnen te laten bevruchten. Er zij dan al heel weinig darren meer, althans er behoren er weinig of geen meer te zijn. En hoeveel eitjes zal die jonge moeder nog leggen voor het winterseizoen? In het voorjaar heeft men aan zo'n in het najaar gemaakte veger niet veel.

De Heer C. A. v. d. S. te D. H. schrijft ons:

Ik leg u het volgende probleem voor. Van 17 augustus tot 21 september 1968 hebben mijn bijen op de Ginkelsche heide gestaan. Ik ben geregeld gaan controleren. Op 14 september trof ik in één kast koninginndoppen aan, die bijna volgroeid waren. De moeder, die in deze

kast zat, was van voorjaar 1968 en geknipt. Hetzelfde voorval deed zich voor bij mijn vriend, die met mij mee reisde. Ook in één van zijn kasten zaten moerdoppen. Ik heb 10 jaar bijen, maar dit nog nooit meegemaakt.

Antwoord: Uit de vraagstelling is niet helemaal duidelijk of de moeder nog in de kast aanwezig was op 14 september. Indien dit niet het geval was, kunnen we rustig aannemen, dat het volk gezwerm heeft. Was de moeder nog wel aanwezig, dan is dit een poging tot stille moerswisseling.

Blijkbaar beviel de koningin niet aan het volk, zodat „besloten” werd tot vervanging over te gaan. De oorzaak van deze moerswisseling is nog niet in alle opzichten bekend, maar is hier waarschijnlijk een gevolg van een niet in alle opzichten bevredigende bevruchting, mogelijk veroorzaakt door minder gunstige weersomstandigheden. Sp.

Ruimtelijke ordening in de bijenteelt

Het vraagstuk van veel of weinig ruimte voor een bijenvolk is nog steeds een onderwerp van discussie.

In de vorige jaargang van ons blad werden hierover verschillende meningen gepubliceerd en het verdient aanbeveling deze nog eens aandachtig door te lezen. Men zal dan opmerken, dat, hoewel het probleem van verschillende kanten werd bekeken, het niet tot een oplossing is gebracht.

Allerlei omstandigheden spelen hierbij een rol en daarom is een bepaald recept hiervoor niet te geven.

We streven in deze tijd van mechanisatie en automatisering ook naar de toepassing hiervan in de bijenteelt, maar de tijd, dat we de geëtiketteerde potjes honing uit de kast kunnen nemen, ligt nog ver af. Gelukkig maar, want wat zal het leven saai zijn, als we alle contact met de natuur verloren hebben!

Keren we daarom terug naar ons onderwerp. Wij zoeken in het geven van veel ruimte in onze bijenkasten een oplossing voor het zwermprobleem en denken op de gemakkelijkste manier veel honing te oogsten. Dit zou de eerste stap naar automatisering kunnen zijn. Zo eenvoudig is het echter niet. Een bijenvolk is zo sterk gebonden aan de natuur, dat wij hiervan niet kunnen afwijken.

Het ligt voor de hand, dat het klimaat, waar men imkert, een grote rol speelt. De drachtverhoudingen hangen hiermee samen. De kast moet ons bijenvolk tegen **ongunstige klimaatinvloeden** beschermen.

De temperatuur in de kast is van groot belang voor de broedontwikkeling, deze moet door voedselopname worden geregeld. Maar al te vaak is de imker geneigd de honing zo spoedig mogelijk weg te nemen, uit vrees dat de bijen hem vóór zullen zijn, maar hij realiseert zich niet, dat hij zichzelf benadeelt. Wie ruimte geeft door voedsel weg te nemen, bedriegt zichzelf. Wat verstaan wij onder (veel) ruimte?

Een bijenvolk, dat over meer raten beschikt dan het kan bezetten, heeft veel ruimte. In het voorjaar is dit geen bezwaar, want naargelang de buitentemperatuur stijgt heeft het volk meer

ruimte nodig en wordt het broednest groter en daarvoor moet ruimte aanwezig zijn.

In ons klimaat zijn temperatuurverschillen van 15° C niet zeldzaam.

Wie over een vitrinekast beschikt, kan op dit gebied interessante waarnemingen doen en zal kunnen ontdekken, dat op het koudste moment van de dag de twee buitenste raten verlaten zijn. De bijen passen zich aan, vormen een kleine tros om de broedtemperatuur van 35° C te handhaven. Ze vormen a.h.w. een „bolster” rondom de broedzone om de temperatuur te stabiliseren door de warmteuitstraling naar de lege kastruimte te verhinderen.

Hierbij kunnen wij wat helpen door de temperatuurverschillen in de kast te beperken door goed isolerende kastwanden en de kastinhoud aan de krappe kant te houden, zolang grote temperatuurverschillen in de natuur te wachten zijn. Dit is tot eind mei in ons land het geval.

Vanzelfsprekend kunnen wij niet steeds de kastinhoud aan de buitentemperaturen aanpassen. We moeten een gemiddelde zoeken in verband met de volkssterkte, waarbinnen kleine spelingen worden opgevangen.

Het is fout een volk, dat b.v. 6 ramen kan bezetten 10 ramen ter beschikking te stellen. Zo'n volk kan zich slechts langzaam ontwikkelen ten koste van veel voer. Hogere temperaturen en de beschikking over goede voedselbronnen in de natuur stellen een bijenvolk in staat te broeden en zich gedurende de zomer uit te breiden. Tegen de winter gaat dit veranderen.

Als in de zomer het hoogtepunt bereikt is en ook in de natuur een keerpunt intreedt, gaat de broedproductie weer dalen en wordt ons bijenvolk weer kleiner. De broedzone wordt kleiner en tenslotte is broedverzorging niet meer mogelijk.

Ons volk is nu gedwongen zich in te stellen op „zelfbehoud” en vormt de wintertros. Wij zijn nu weer op het uitgangspunt van dit artikel terechtgekomen: welke ruimte moeten wij nu geven? Wegens te verwachten uitbreiding moet deze in het voorjaar aan de ruime kant zijn, maar in het najaar aan de schrale kant. Een kleine ruimte is gemakkelijker te verwarmen dan een grote. De winterruimte van een normaal volk, dat 10 broedramen bezet, wordt verkleind tot 8 ramen. Deze moeten 10 kg voer kunnen bevatten en enkele ramen met lege cellen, waar de bijen bij strenge koude in kunnen kruipen om het warmteuitstralingsoppervlak van de wintertros te kunnen verkleinen.

Teneinde het voer zo dicht mogelijk bij de wintertros te krijgen, vervangen we de buitenste raten door een aan beide zijden met hardboard bespijkerd broedraam. De „stabiele” luchtkolom tussen beide boardplaatjes vormt een prima iso-

latie. Eénzijdig bespijkerde raampjes zijn lang niet zo effectief, ze missen de isolerende werking van de **stabiele lucht**.

We vangen nu twee vliegen in één klap! De kastinhoud wordt verkleind en kan gemakkelijker verwarmd worden en we belemmeren met onze isolerende raampjes warmteverlies. Bovendien bevindt het wintervoer zich dicht bij de tros.

Rekenen we, dat 4 broedraten gemakkelijk 10 kg voer kunnen bevatten en bovendien 4 raten lege cellen, dan zijn onze volken voor de winter best verzorgd.

Kleine volken geven we naar verhouding minder ruimte, maar volken met b.v. 5 ramen bijen in het najaar (15 sept.) verenigt men met elkaar. Kleine volken (b.v. 5 ramen) in een grote broedkamerruimte komen meestal de winter niet door of zijn in het voorjaar toch waardeloos door te veel verlies aan bijen.

Besteden we nu nog even aandacht aan de grootte van de vliegopening, dan zien wij dat hierover de meningen nog al verdeeld zijn. De één beveelt grote vliegopeningen aan, de ander maakt ze 's winters kleiner.

Zelf geef ik 's winters (d.i. van 1 december -1 april) 1/3 van de kastbreedte en 's zomers de volle kastbreedte.

Een volk in rusttoestand vraagt minder zuurstof dan één met een flink broednest. Wij passen onze vliegopening daarbij aan en beperken tevens hierdoor onnodig warmteverlies. Bovendien, als wij het niet doen, doen de bijen het wel, als zij er tenminste toe in staat zijn. Wist u, dat de toch reeds kleine vlieggaten van korven zelfs nog door de bijen worden dichtgemaakt met propolis op een gaatje van een potlooddikte na?

Resumerende: ik zet 's winters mijn volken op 8 ramen in de onderbak met isolerende schotjes aan weerszijden en het vlieggat tussen 1 december en 1 april op 1/3 van de kastbreedte 's Zomers wordt een halfhoge honingkamer gebruikt met of zonder rooster, naar gelang er dracht is.

Ik houd mijn volken z.g.n. „krap op de raten” Onbezette raten worden door reeds genoemde schotjes vervangen, totdat de bijen meer ruimte nodig hebben.

Het aantal ramen **broed** is mijn richtsnoer. Ik zorg ervoor, dat er ongeveer 3 ramen meer beschikbaar zijn dan er met broed zijn bezet. Wie denkt dat zijn bijen in een sterke uitbreiding van de kastinhoud aanleiding zien sterker te broeden, komt teleurgesteld uit. Slechts een grondige kennis van de levensvoorwaarden van onze bijen kan tot succes leiden.

Moge dit artikelje daartoe bijdragen!

Hilversum

O. de Vries

OFFICIËLE MEDEDELINGEN

Verkiezing Hoofdbestuur

Het dagelijks bestuur heeft de heren R. H. Geskes, B. Th. Kinkelaar, H. Troost, O. de Vries en P. Wijchman herkozen verklaard als hoofdbestuurders van resp. de groepen Groningen, Betuwe, Overijssel-West, Noord-Holland en Drenthe. De verkiezing geschiedde voor alle heren bij enkele kandidaatstelling.

Voorstellen Algemene Vergadering 1969

De afdelingen kunnen tot 10 december 1968 voorstellen voor de algemene vergadering 1969 bij het hoofdbestuur indienen. De voorstellen dienen vergezeld te gaan van een korte toelichting. Ze worden op de agenda geplaatst, indien ze door 5 of meer andere afdelingen worden ondersteund.

De adhesiebetuigingen dienen voor 15 februari in het bezit van het hoofdbestuur te zijn.

ADRESVERANDERING

Het adres van de heer Groenveld luidt thans: R. P. Groenveld,
Jacob Marisstraat 46,
WOLVEGA.

Dit simpele bericht betekent een grote verandering in het leven van de heer Groenveld en een belangrijk feit in de geschiedenis van onze vereniging.

Het sluit een tijdperk af.

Op de a.s. Algemene Vergadering in mei 1969 hopen wij officieel afscheid van de heer Groenveld te nemen, maar reeds nu wensen wij de heer en mevrouw Groenveld vele goede jaren van rust toe.

De werkzame geest van onze, thans oud-secretaris zal echter tijdens die rust niet nalaten nog regelmatig iets te produceren voor ons maandschrift, want daarvoor kennen wij de heer Groenveld te goed.

Het ga hen beiden goed!

IN MEMORIAM

Op 19 september j.l. overleed op 84 jarige leeftijd ons erelid de heer R. Lanting.

Hij was in 1907 mede-oprichter van de afdeling Assen en 61 jaar onafgebroken lid onzer vereniging, waarvan vele jaren bestuurslid. Hij was iemand die de imkerij werkelijk lief had, een trouwe medewerker aan de belangen van onze vereniging en aan de bijenteelt in het algemeen, die in 1963 node afscheid moest nemen van zijn bijen, omdat de verzorging hem te zwaar viel.

Zijn verdiensten op het gebied van de bijenteelt werden bij het gouden imkersfeest in 1947 te Assen beloond met het erelidmaatschap onzer afdeling en in 1967 op de Imkersdag te Assen en de herdenking van het 60 jarig bestaan onzer afdeling met de toekenning van de ere-medaille in goud van de landelijke vereniging.

Wij zullen hem in dankbare herinnering blijven gedenken.

Namens de Afd. Assen,
J. H. Lubbers,
sekretaris.

Afd. Hoogeveen

Tijdens de „Expansie 1968” te Hoogeveen organiseerde onze afdeling in samenwerking met het Expansiebestuur een tentoonstelling in één der tentoonstellingsgebouwen. Verschillende oude en nieuwe hulpmiddelen in de bijenteelt werden tentoongesteld en ook vele soorten honing konden de bezoekers van nabij bezichtigen en kopen. Er was bijzonder veel bezoek, zodat van dinsdagavond 7 uur tot zaterdagavond 7 uur steeds twee van onze oudere leden en de bestuursleden aanwezig moesten zijn om de vragen, door het publiek gesteld, te beantwoorden en verdere inlichtingen te geven. Vooral het observatiekastje, dat wij van een lid van de afd. Drachten hadden geleend en dat wij met een gemerkte koningin bevolkt hadden, trok aller belangstelling, daar iedereen de koningin wilde opzoeken. De honingverkoop ging vlot en wij kwamen aan het eind nog te kort. De resultaten waren overeenkomstig het bezoek en de belangstelling: niet minder dan 10 nieuwe leden konden wij inschrijven en 18 personen gaven zich op voor een beginnerscursus. Een resultaat, waarvoor wij erg dankbaar zijn.

H. Warmels, secretaris.

Afd. Bunnik/Houten e.o.

Eindles Beginnerscursus: De eindles van de Praktijkcursus Bunnik/Houten werd gehouden op 5 oktober, bij de zomerse temperatuur van 20° C. in de bijenhal van de heer H. de Kruijff te Houten. De cursisten inspecteerden en schatten de voedselvoorraad. Voortestellen werden afgehaald. Het theoretische gedeelte van de eindles vond plaats in het Theehuis Rhijnauwen. Namens de inspectie van het Landbouwonderwijs stelde de Heer J. van Aarst de cursisten enkele vragen en reikte de diploma's uit aan: Mej. J. H. de Kruijff, Werkhoven, J. A. C. Knippers, 't Goy, C. H. van Leeuwen, P. J. van Leeuwen en C. A. P. van Wijk te Odijk, en C. A. Vernooij, 't Goy. De goede afloop van het examen werd gevierd met honingpannekoeken. Namens de cursisten bedankte C. Vernooij de leerkracht, Mej. Jasperse voor het genoten onderricht en zette de familie de Kruijff in de bloemen. Voorzitter C. Pater Jzn. wakte de jeugdige cursisten op om met onverminderde energie te blijven studeren in de Bijenteelt. Zorg er voor dat je geen afdelingsactiviteiten mist!

Nieuwe cursussen:

In november starten we weer met de nieuwe cursussen: Cursus Bijenteelt 1e gedeelte (Praktijkcursus) en 2e gedeelte (Ontwikkelingscursus). Tevens organiseren we bij voldoende belangstelling een cursus Teelt van Klein Fruit. Leeftijdsgrens 8-80 jaar. U kunt zich nu reeds opgeven bij onze administratie Achterdijk 22, Bunnik, telefoon 03405-1305. Wij zijn ook gaarne bereid om in andere afdelingen cursussen voor beginners en gevorderden te komen geven.

„Aanleg en onderhoud van de bijentuin”, over goede nectar- en stuifmeelleverende planten, geschikt voor de kleinere tuin, komt op 5 november praten de heer J. Vermande uit Leiden. Aanvang om 8 uur n.m. in Hervormd Centrum aan de Stationsweg te Bunnik.

Stichtse Imkersdag en Fruitreisvergadering van afd. Bunnik.

Op 1 februari 1969 verwachten we weer een massa imkers in Bunnik: 's morgens de jaarlijkse fruitreisvergadering van onze afdeling. Gezamenlijke gratis broodmaaltijd en 's middags de Stichtse Imkersdag. Programmamedelingen in het volgend nummer.

Honing- en Bijenmarkt Ugchelen

Als u dit bericht leest, ligt de datum van onze markt alweer enige weken achter ons. En wij verblijden ons weer evenals vorig jaar over het zeer goede resultaat, dat wij dank zij de deelnemers, hebben gehad. Het was een pracht dag en heel mooi weer. De publieke belangstelling was bijzonder groot bij de opening en dat is de gehele dag gebleven. Wij hebben dan ook de vaste overtuiging, dat allen die aan dit weislag hebben meegewerkt, 's avonds tevreden naar huis zijn gegaan. Daarom willen dan ook een ieder, zowel inzenders, keurmeesters, de fam. v. d. Brink en onze dames kaarsenmaaksters, heel hartelijk dankzeggen voor al hetgeen zij op 21 september 1968 voor de afd. Ugchelen hebben gedaan. Graag doen wij volgend jaar weer een beroep op u allen.

En dan nu de markt zelf. Om 11 uur precies opende onze Voorzitter de markt en heette alle aanwezigen hartelijk welkom, in het bijzonder onze wethouder, de heer Harmsen, die bereid gevonden was onze markt officieel te openen. Dank werd ook gebracht aan de jury, bestaande uit de heren Maagendans, Laban, v. d. Brink, Bolsenbroek en Verhoeven. Bij de prijsuitreiking deelde de Voorzitter, de heer Timmers, mede, dat er dit jaar 2650 pond honing was aangevoerd tegen 2250 pond in 1967. De prijzen werden als volgt toegekend:

Zomerraathoning:

1ste prijs: de heer Jacobs, Oosterbeek (100 pnt.).

Zomerslengerhoning:

1ste prijs A: de heer Jacobs, Oosterbeek (100 pnt.).

1ste prijs B: de heer Wessels, Varsseveld (99 pnt.).

2de prijs: de heer van Putten, Ugchelen (97 pnt.).

Heideraathoning:

1ste prijs A: de heer Jacobs, Oosterbeek (100 pnt.) - wisselbeker.

1ste prijs B: de heer v. Putten, Ugchelen (99 pnt.).

1ste prijs C: de heer v. d. Laan, Emmeloord (98 pnt.).

2de prijs: de heer Steenberg, Ugchelen (97 pnt.).

3de prijs: de heer Kool, Ugchelen (96 pnt.).

Korfraathoning: de heer C. van Holland, Veenendaal: eervolle vermelding.

Heidehoning in flacons:

1ste prijs A: de heer Wessels, Varsseveld (100 pnt.).

1ste prijs A: de heer van Putten, Ugchelen (100 pnt.).

1ste prijs B: de heer v. d. Laan, Emmeloord (99 pnt.).

1ste prijs C: de heer Kool, Ugchelen (98 pnt.).

2de prijs: de heer v. d. Hul, Harderwijk (97 pnt.).

3de prijs: de heer Dorland, Ede (97 pnt.).

De door de V.V.V. Ugchelen beschikbaar gestelde beker voor de inzender van het mooiste geheel werd gewonnen door de heer van Putten te Ugchelen. Wethouder Harmsen uitte zijn blijdschap over de duidelijke vooruitgang van deze markt, vergeleken met die van het vorige jaar en wenste de afd. Ugchelen succes met haar evenementen. Na deze woorden gingen de deuren open en stroomde het publiek binnen. Goede zaken werden gedaan. Ook het spinnen, weven, kantklossen, tapijtknoppen en vervaardigen van waskaarsen trok bijzonder veel belangstelling.

Er waren 11 bijenvolken aangevoerd, maar de kwaliteit was niet van dien aard, dat een 1ste prijs kon worden toegekend. De heer Meurs, Apeldoorn ontving een 3de prijs voor zijn kastvolk en bij de korfvolken kreeg de heer Dorland, Ede een 2de prijs en de heer C. van Holland, Veenendaal een 3de prijs. De marktprijzen waren: zomerraathoning f 4,50 per pond, zomerslengerhoning f 2,— per flacon, heideraathoning f 5,— per pond, heideslengerhoning f 3,— per flacon.

Wij hopen u allen in september 1969 weer te ontmoeten.

Namens de afd. Ugchelen,
B. Zweers, secretaris.

SPEURBIJTJES

Tarief: tot 20 woorden f 2,50, elke 4 woorden meer f 0,50. Bij vooruitbetaling te voldoen op gironummer 8468 01 van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt te Wageningen. Inzendtermijn vóór de 10e van de maand.

TE KOOP wegens hoge leeftijd: 8 lege simplexkasten, 1 bevolkte korf, honingslinger en gereedschap. C. Koorn, Avenhorn 18 (N.-H.)

PERSDOEKEN voor honing en was, 100 x 125 cm. Fa. O. J. v. d. Baan, Touwslagerij, Noordkade 57, Drachten, tel. 05120-2004.

GEVRAAGD: in goede staat verkerende spaarkasten zonder bijen, moeten afkomstig zijn van Bijenhuis te Wageningen. Brieven aan: A. P. Posthumus, Bergweg 21, Veenendaal.

TE KOOP: flinke partij heideslengerhoning 1968. J. van Arragon, Terborgweg 7, Zelhem, tel. 06342-1439 (2e secr. afd. Doetinchem).

Het was een goed honingjaar, veel geoogst van onze 300 volken, zodoende kunnen wij U volop leveren tegen zeer geschikte prijzen. Ons bijenpark bestaat reeds 71 jaar; vanaf 1910 (zie het oktobernummer van dat jaar) behalen wij steeds de eerste en ereprijzen met onze honing.

U bent dus verzekerd bij ons het allerbeste te kopen. Klaverhoning f 2,30 per kg, Linde f 2,40, Fruit f 2,35, Heide f 4,50. Minimum afname 25 kg. Bij deze honing, flacons met schroefdeksel voor 10 cent. Verzending ook naar België en Duitsland. Uitgebouwde ramen kopen, niets is makkelijker en voordeliger. U bent van alle rompslomp af, zoals kunststraal inzetten enz. Broedramen 80 cent, honingramen 70 cent. Ronde korven, oersterk f 12,—, Schepkorf f 10,—, Broedraampjes 30 cent. Honingraampjes 25 cent. Simplex kasten, compleet met ramen en rooster, dak met zink, geschilderd groen met witte banden f 29,50. Honingflacons met schroefdeksel, doos van 24 stuks f 4,—, Bijenkap of sluis f 5,—, Voerbak, lr. Mommers, f 10,—, 6-raams kastje met ramen f 9,—, Verkleinblok 2-raams f 2,—, Voerraam voor droge suiker f 1,25, draadrooster f 3,—, zinkrooster f 1,75. Stamphoning, prima voor Uw bijen, beter is er niet, f 1,50 per kg. Min. afname 5 kg.

BIJENPARK BRULLEMAN, ZANDPAD 42a, Breukelen, tel. 03462-1303, giro 377905.

AANGEBODEN: Bijenvolken in prijzen van f 5,— tot f 60,—, gebruikte bijenkasten f 17,50. Broed en honing kamerraampjes 15 cent per stuk, koninginneroosters f 1,50, bijenkorven (gebruikt) vanaf f 3,50 tot f 12,50 (nieuw). Necktapol, Nosemack, Fondant, krachtoedsel en tevens medicijn voor uw bijenvolken f 4,50 per kilogramverpakking. Ned. koolzaadhoning f 2,50 per kg. Ned. lindehoning f 2,20 per kg, boekweithoning (import) f 1,45 per kg, lindehoning (import) f 2,— per kg. Alles in bussen van 25 kg. Voor de verpakking van deze honing leveren wij u de benodigde potten met deksels à 10 cent per stuk. Plastic deksel (wit) f 3,50 per honderd stuks enz. enz. Handelsbijenstand „De Bijenkorf“, Meentweg 103, Eemnes (Utr.), tel. 02153-6704.

H. H. IMKERS

Zendt vanaf heden al uw

RUWE RAATWAS

rechtstreeks of in verenigingsverband naar . . .

HONINGZEMERIJ

W. van 't Land

Telefoon 2607 Barneveld

U zult zien, wij betalen de hoogste prijs.
Desgewenst KUNSTRAAT terug.

Vele imkers zijn de afgelopen maanden gratis bezitter geworden van het KLEINE BIJENBOEK van Joustra. Ook u kunt dat worden. Bij afname vanaf f 50,— aan imkers artikelen ontvangt u het gratis bij ons.

Ook voor de fijnste kwaliteiten import honing zijn wij zeer voordelig o.a. witte KLAVERHONING f 2,— per kg.

Vraagt onze materialen- en honingprijslijst eens aan. Wij zenden u die gaarne gratis toe. Onze prijzen zijn lager.

Bijenstand

H. T. VAN DAM & Zn., JUBBEGA (Fr.)

Telefoon 05165-382.